

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előzetes árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Égész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy óra 1 „ „
Egyes szám 4 kr.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 személy a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 bementve küldendő.
Előzetes helyben:
 Tegledi K. Lajos könyvkereskedésben
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)

Hirdetési díj:
 Nagy hasábnál heti sorért 5 kr. Nagyból
 terjedelmű a többszöri hirdetések alkalmán
 szerinti jutányos áron vétetnek fel. Helyez-
 díj minden kiírt betűtáblaért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újságszám 30 kr.
 Nyitási költségek minden heti sorra
 50 krajnár.
 Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatt.)
 Kéziratok nem adódnak vissza.

A legnagyobb művészet.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tekintetes szerkesztő ur!
 Amióta Succi magát és koplalási
 művészetét a székes fővárosban 30 kr-ért
 mutogatta és azt állította, hogy ő pasz-
 szióból koplal, azóta én is szebb remény-
 nyel nézek jövőm elé.

Eddig azt hittem, hogy a koplalás
 Isten csapása és ime Succi mily szép
 pénzt keresett koplalásával, sőt a lapok
 mint koplaló művészt emlegetik. Ezt
 hallva, büszkén járok fel s alá falumban,
 mert hát így én különb művész vagyok,
 mint ő, ha t. i. a koplalás művészet
 számba jön, mert míg én egy évben alig
 30-szor lakom jól, addig Succi csak 30
 napig koplal, aztán 6 passzióból, én meg
 hivatásszerűen koplalok, ami minden-
 esetre nagyobb érdem.

Művészetemet emeli még azon kö-
 rülmény is, hogy Succi életelixirrel táplál-
 kozik, amelynek alkotó részeit nem
 árulja el, míg én rántott levessal élek,
 a melyet mindenki ismer, tehát nem is
 lehet engem gyanúsítani, hogy valami
 csodaszerrrel táplálkozam.

Azután meg nekem nem kell fel-
 ügyelő bizottság sem, mert hát az egész
 falu tudja, hogy 120 frt fizetés mellett
 egy 4 tagból álló család nem terhelheti
 túl a gyomrát és miután családomat
 rendkívül szeretem, gyakran inkább én
 nem eszem és koplalok, csak hogy a csalá-
 dóm olykor-olykor egy kis kóstolót
 kapjon, mert bizony jóllakásról nem
 igen lehet szó.

Ennélfogva csak akkor eszem, illetve
 lakom jól, ha nálunk bucsu van, vagy
 ha disznó-torra, avagy lakodalomba hív-
 nak meg Szerencsétlenségemre nálunk
 csak egyszer van bucsu, lakodalmat és
 disznótort is csak a leggazdagabb embe-
 rek tartanak és így évenként legföljebb
 csak 25—30-szor van alkalmam jóllakni,
 a többi napokat pedig bizony végig kop-
 lalom.

Eddig elszomorított az a koplalási
 rendszer és már cserbe is akartam hagyni

pályámat csak arra vártam, míg öreg
 csordásnak nyugalmamba vonul, mert fal-
 lankban csordásnak is jobb dolga van,
 mint a koplalónak, tehát erre az állásra
 aspiráltam, de mióta megtudtam, hogy a
 koplalás művészt, lemondtam tervemről
 és körútra fogok én is indulni.

Első sorban Budapestre fogok el-
 menni, de nem a »Vigadóba«, hanem
 első sorban a »vallás és közoktatásügyi
 miniszteriumban« fogom magam bemu-
 tatni és ott fogok 40 napig koplalni,
 hadd lássa a »kegyelmes ur«, hogy tanító
 is lehet művész, ha mindjárt koplaló
 művész is.

Addig, míg koplalásomat a székes
 fővárosban elvégzem, férjhez megy a bi-
 rónk leánya és akkor haza megyek a
 lakodalomra jóllakni.

A lakodalom után Bécsbe fogok
 menni, hogy német collegáim lássák,
 mily művészek a magyar tanítók és mi-
 után lakodalom után rendesen tovább
 birom a koplalást, hát itt 60 napig fogok
 koplalni.

Ezen idő leteltére megígérte szom-
 szédóm, hogy a legnagyobb hízejét öli
 te, tehát külföldi koplalási produkcióim
 után ismét haza megyek a disznótorra,
 hogy kellő erővel szerezhessenek a további
 koplalásra.

Azután Párisba fogok menni, mert
 azt hallottam, hogy ott különös elősze-
 rettel viselkednek a koplalók iránt, mert
 ők egyáltalán nem tudják, mi az a kop-
 lalás. Itt nem kisebb a reményem, mint
 hogy a bölcs francia akadémia e mű-
 vézetemért bevált akadémiái tagnak
 De mert disznótort után máskor is csak
 40 napig koplalok, azért itt Pa-
 risban is csak 40 napig fogok művé-
 szieskedni.

Ottani időzésem annyiival is inkább
 megrövidítem, mert nem akarom a bucsu
 elmulasztani, mely éppen közbeesik
 és azért ismét haza megyek.

Erre az alkalomra, amint hallom,
 a község nagy óváziókban akar majd ré-
 szesíteni és küldöttséget meneszteni Po-
 zsonyig elém. Sokan Bécsig akartak elém

menni, de mert a többség jó hazafi, nem
 akarják Bécsnek a küszöbét átlépni.

A megérkezésem estéjén a falu ki lesz
 világítva, sőt tiszteletemre a bucsu két
 napig fog tartani.

Bucus után Londonba megyek és itt
 a bucsu-lakoina jó hatása alatt 80 napig
 birok majd bőjtölni és miután itt mindig
 rendjel eső esik, remélem, hogy az én
 mellemre is fog talán egy tevedni.

A koplalás művészetének e sikeres
 bemutatása után — miután a magyar
 tanítói karnak elég dicsőséget szereztem
 — vissza fogok jönni falumba, hogy ba-
 bérjaimon kellemesen megpihenjek, de
 hogy a tanítók legedesebb kenyerét él-
 vezhessem, nyugdíjaztatni fogom ma-
 gamat.

Midőn ezeketán körutamba szives tá-
 mogatását kérem, maradok:

Kancsukán, 1894 aug. 6.
 a tekintetes szerkesztő urnak

alázatos szolgája:

Sovány Béni,

tanító- és koplaló-művész.

Hitelesítem:

Erschinger János.

Németországi levél.

Wiesbaden, 1894. aug. 6.

Híres kirándulási helye nemcsak Wies-
 badennek és környékének, de az egész Raj-
 namentének a Niederrwald, a hol a »Germa-
 nia«-nak óriási nemzeti szobra áll. Terméze-
 tes, hogy én sem tagadtam meg magamtól a
 Rajna-utazást, s a szobornak
 megtekintését.

Alig fejeződött be a német-francia há-
 boru, alig kötöttek meg 1871 május 10-én
 M. m. Frankfurtban a békét: már is minde-
 nyütt élénk mozgalom indult meg Németország-
 ban a győzelmes hadjáratban elesett harco-
 sok számára való emlékoszlopok, szobrok fel-
 állítása érdekében.

És csakugyan alig van a Rajna mentén
 falu — a városokat meg sem említem —
 a melyben a németekre nézve oly sok dicsőség-
 elvégződött harcban elesett hadiaknak
 emelt emlékmű ne buzdítaná hazaszeretetre,
 a hazaért való önfeláldozásra a felébredő ge-
 nerezetiakat.

Elville városka pl. 3, mondó három fiát

ne volt, a gentleman páros-viaskodó... ar-
 czul ütötte!

Zizi elájult... Zoltán egyet fordult, az-
 tán elment mulatni tovább.

Mikor Zizi felocsudott ájulásából, fordult
 vele a világ, őt, az egyetlen, gazdag leányt, ki-
 nek kezéért oly sokan esengtek, őt, a szerető
 feleséget Egri Zoltán arczul ütötte. Borzasztó
 volt elgondolni is.

Mikor kissé eszmélni kezdett, egy felöl-
 tőt kapott magára s a nélkül, hogy szólt volna
 valakinek valamit, kirohant az utcára s
 ment a korai hajnalzürkületben öntudatlanul
 ... ment, míg nem egy ház előtt megállt,
 cseppet.

A házmester kijött, mire Zizi felkérte,
 hogy Nagy Béla urat költse fel s küldje le hoz-
 zá, mondja meg, hogy egyik nő rokona várja,
 de siessen hamar.

Alig néhány perc múlva lejött Nagy Bé-
 la és majd köve mered, mikor Zizi, unoka-
 nővérét látta dult vonásokkal maga előtt.

— Mi lett, az istenért?

— Elmondom, jöjj, kisérj a vasúthoz.

— De miért?

— Elmondom, csak siessünk.

Kocsba ültek s elmondta az esetet, hogy
 Zoltán őt megütötte, ő egy percig sem mar-
 adt abban a házban, annak a férjnek oldalán,
 megy haza szüleihez.

Nagy Béla helyeselte eljárását, hozzá te-
 tte, hogy majd holnap számadásra vonja a tisz-
 telt férjet, hogy merte ezt tenni. Értésitelek
 mindenről.

Másnap az esetet az egész város tudta,
 azt is megtudta, hogy Nagy Béla páros-vias-
 kodásra hívta ki a tisztelt férjet, Egri Zoltánt,
 a miért egy nő, az ő unokanővérét, eléggé ya-
 va volt megütni.

Mindenki helyeselte a lovagias férfi el-

vesztette el e háboruban: egy dragoonost egy
 tüzért s egy vice-örmezt, s e három fiának
 emléket szép szobor örzi a Rajna partján
 •Az elesettek emlékére, a jövő nemzedékek
 buzdítására — szól rendesen a stereotipikus
 felírás.

Az említett elvillei szobron láttam kül-
 lönböket egy igen praktikus dolgot. A városka
 lakói közül azoknak nevei, kik a német-fran-
 czia háboruban résztvettek ugyan, de semmi
 bajuk nem történt, évek folytan történő elha-
 lálásuk után szintén e szoborra kerülnek, a
 mi méltányos, helyes és jogos eljárás — kön-
 nyen magyarítható okokból. E tekintetben
 tanulhatnánk mi is a németektől! — Szabad-
 ságharcunk dicső alakjait megörökítették
 ugyan a történelem lapjai, de a tömegre buz-
 ditólag ható, lelkesítő látható jelt — ke-
 ves kivétellel — még mindig várják héro-
 szaink!

S ha minden német város és nagyon sok
 falu megfizette is önmagát és saját fiait az
 emlékoszlopok, szobrok felállításával: a nép
 nem elégedett meg ezzel: a most már egye-
 sült német törzsek látható kifejezést akartak
 adni ezen egyesületnek, s közadózásból létre
 hozták a »Germania«-nak nemzeti emlékoszlo-
 pát a Niederrwaldon. Egy középnagyságu
 hegytetőn, gyönyörű tölgy és bükkfa-erdő al-
 tal körülvett tisztáson emelkedik a mértfel-
 dekre látható hatalmas szobor. A hegy lábánál
 hőmpölyög Németország leghatalmasabb folyó-
 ja, a Rajna, számos kisebb-nagyobb gözhajó-
 val hatán; ugyanitt terülnek el a Rajna vidék
 leghiresebb börtöm helyei: Rüldeheim és
 Arsmanshausen városkák; a folyam mindkét
 partján haladó vasúti vonatok, körös körül
 mondák- és regékben gazdag hegyek,ombok,
 sziklák, vármok egészíti ki a vidék meglepő
 szép képét.

De engedje meg a Szerkesztő ur, hogy
 magáról a szoborról is elmondhassak egyel-
 más. A szobor költségei, 300,000 tallér (kö-
 rülbelül 600,000 frt) nemzeti közadózásból
 gyűlték össze; a német hadastyánegylet a há-
 borut ábrázoló alak költségeit gyűjtötte, a bé-
 két ábrázolóit pedig a tanuló ifjuság. — Az
 alapkövetélet 1877. szeptember 16-án történt,
 az akkori német császár, császárné és Moltke
 tábornagy jelenlétében. Az ünnepélyes fela-
 vatás, illetve leleplezés 1883. szept. 28-án ment
 végbe.

Hatalmas, szürke granit-négyzet kövek-
 ből épült a terasz-alaku alapzat, melyen az
 emlékoszlop négyzetű talapzata emelkedik. —
 Ennek egy előnyulványán látható a megsze-
 mélyesített Rajna, a mint az ör-kürtöt átoyujt-
 ja a Mosel folyónak, mely szintén személye-
 sítve van egy ifjában, jelezni akarván a mű-
 vész, hogy ezental nem a Rajna kezei és örzi

járását. Megverekekedtek, Béla egy hatalmas vá-
 gást kapott Zoltántól lovagiaságért.

Három hét mult el azóta, hogy Zizi ha-
 zament szüleihez. Nagy Béla annyit tudott ró-
 la, hogy a férj és feleség között engesztelő tár-
 gyalások folynak, ezt is Zizi leveleiből tudta,
 a ki mint iri — a nő az ilyen férfiak nem bo-
 csájthat meg.

Egy napon alkonyatkor, épen mikor Bé-
 la hatalmas vágása után először ment ki a
 házból, a sétáltérre sétálásában, szembe
 jó vele egy fiatal pár, egymáshoz hajolva, ka-
 ronfogva.

Béla oda néz, lába meggyökerezik, arca
 elsápad, mert a boldogan csevegő pár... Zol-
 tán — és Zizi volt.

Béla elkerülte őket.
 Nos, tisztelt páros-viaskodó uraim, ugy-e,
 hogy modern doig s beleillik a mai viszo-
 nyokba?

Béla barátom, a ki nekem ezt elmondta,
 megfogadta, hogy nem verekszik meg többé
 asszonyért, mert úgy látszik, hogy hát csak-
 ugyan az asszony verve jó!
 Izlés dolga!

Dudi.

A porból fölfelé.

— Elbeszélés. —

Irta: Maderspachnó Fagyás Etelka.

(Folytatás.)

„Igen! — mondá Jenő szemeslütve!

A világért sem kértem volna, mert hisz
 az, az ön tulajdona, de miután most rendki-
 vül meg vagyok szorulva, — s miután ön —
 ugyis kijelentette akkor, hogy sobasem fogja
 magának tekinteni és kamatosról visszaadja.
 Tehát nem kamatos, hanem a nélkül,

detmény.

város tanácsa ré-
 miszerint a város
 közösz utófoldek:
 asztréri közlegelő
 brezen h-nánási
 fekvő 184 hold
 hajorsági föld f. é.
 évi október 1-ig

lőben fekvő 1 nyi-
 értő szelen a Szilá-
 és a Fundek-féle
 894 októben 1-től
 dó három évre,
 stermében folyó
 us hó 20-dik
 kor a város szám-
 kinthető feltételek
 ésen haszonberbe

ohajtók azzal ér-
 telekben kiün-
 %-kát bánatpén-
 dőltség kezéhez
 rtoznak.
 ugusztus 2.

rosi tanács.

pppek

nepszera a gy-

minden ember
 legyen pontosan
 tartozó magyar-
 an mód a kolera
 náttal önmagát

ra, székrekedésre
 emód mellett, ke-
 su éleket élvező-
 mindenféle meg-
 Mariazell gyö-
 gomorra, különö-
 s a gyomor bajok-
 ismert gyógyszer,
 rakban, úvegekben
 os úvegekben.
 a mássy Béla,
 szegen: V. d. a y
 Kaban: Horváth

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

ÉLETKÉP.

Egri Zoltán szép fiu volt, tudott vinni,
 uszni, biciklizni, kártyázni, nagyokat monda-
 ni a hölgyeknek stb. Szóval sok mindent, a
 mit a mai felfogás szerint egy »elrevaló«
 házasulandó fiatal embernek tudni, vallani és
 hinni kell. Pedig csak ugynevezett »középran-
 g« hivatalnok volt. De felsorolt érényei köny-
 nyen segítették őt céljaiban, így lón, hogy a
 környék legszebb leányát, Fekete Zizit, a gaz-
 dag Fekete Márton egyetlen leányát megkapta
 feleségül.

Mindenki csodálkozott ezen, csak ők ket-
 ten nem, mivelhogy nagyon szerettek egymást,
 természetesnek találták e frigyét.

Nagyon szerették egymást, soha gondo-
 sabb, figyelmesebb férjet nem képzelhetett
 volna magának Zizi, mint a milyen Egri Zol-
 tán volt.

»Üdvöm, életem, mindenem vagy,« szok-
 ta mondani naponta sokszor, valahányszor Zi-
 zi az ő szép mosolygó szemével kérdőleg né-
 zett reá.

Hogy is van csak a nótában: »Ninesen
 égből felhő nélkül, derű sinesen boru nélkül«
 s megfordítva. A mi annyit jelent, hogy a leg-
 boldogabb házas életben is fordulnak elő »égi
 háborúk« más-más változásban, vagy olyanok,
 melynek nyomában pusztulás marad, — vagy
 melynek elmúltával a megtisztult levegőn át
 szelidebben mosolyog le a nap a megfrissült
 földre.

Igy volt Zoltán és Zizi házas életében is.
 Összezdültek csekélyégeken — kibé-
 kültek sok csókkal.

Nezet-eltérés merült fel közöttük a kert,

addig az egész közös függő adósság csak 34 millió forinttal csökkent. Ez a vonakodás az ezüstpénztől, kétségtelenül csak futólapszerű jelenség. Az egyforintos jegyek a sok használatból előbb-utóbb elkopnak és akkor önként fognak az állampénztárakba özölni. A közönség akkor kénytelen-kelletlen mégis az ezüstpénzhez fog fordulni, mert az ötförintosok nem felelnek meg a napi forgalom igényeinek és a közönség kénytelen lesz azokat kisebb kiadásainál koronákra és ezüstforintosokra beváltani.

*** A király születésnapja.** Ő felsége születés napját a szokásos ünnepélyességgel fogja megülni Debreczen. A nagytemplomban és a katolikus templomban isteni tisztelet fog tartani. Ez alkalomra Simonffy Imre polgármester valamennyi helybeli városi, állami és közhivatalhoz a következő meghívást intézte: Ő császári és apostoli királyi Felsőleg legmagasabb születésének folyó 1894. évi augusztus 18-án eső évfordulati napján a reform. nagytemplomban reggeli 8. — a rom. kath. templomban reggeli 9 órakor tartandó isteni tiszteletre van szerencsem tisztelettel meghívni. Gyülekezés a város háza nagy tanácstermében reggeli 7 és fél órakor. Debreczen, 1894. augusztus 10. Simonffy Imre m. k. kir. tanácsos polgármester.

*** A Gőnczy egylet debreczeni köre,** mint az orsz. tanszerkiállítási fogadó és elszároló nagy bizottsága. 1894. aug. 12-én (szombaton) gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja a Gőnczyegylet debreczeni körének elnöke. Tárty: a tanszerkiállítás idejére az albizottságok megalakítása. Pontos megjelölés kéri.

*** A tanszerkiállítás köréből.** A debreczeni helyi érdekű vasutak igazgatósága, a tanszer kiállításra beránduló vendégeknek 33 % engedélyt tett a vasuton való közlekedésre. — A Margit fürdő igazgatósága intézkedett, hogy a vendégek az uszodát és a gőzfürdőt fél lezártított jegyekkel használhassák továbbá a tanszer kiállítás igazgatóságának 100 drb uszoda és fürdő jegyet anományozott díjtalanul. A tanszer kiállítás körül: munkák serényen folynak, a hely a kiállítás részére már teljesen előfogyott. A kiállítás megnyitási ünnepélye a következő sorrendben lesz megtartva: 18-án este a kiállításra jött összes vendégek összejövetele a nagyterdön, továbbá a kereskedelmi társulat bankettje; 19-én este a kereskedelmi tanácsok találkozója a nagyterdön; ugyanakkor a képezési tanácsok a Margit fürdőben. 20-án hangverseny a Margit fürdőben. Ref. tanácsok ebédeje a Bika-terdőben.

*** A vágóhid.** A vágóhid tehát végrehaltára 15-ikén mégis megnyílik. A tisztikar a személyzet kinevezése is megörtent. — E szerinti ideiglenesen igazgatója Csáky János állatorvos lesz. Ellenőrjeül véglegesen Szentner Jakab volt hortobágyi állatorvos lett kinevezve. — Kapu-nak, illetve házmesternek. Agoston Illés nevezették ki, szolgák lettek: Debreczen József és Strausz András.

*** Megyei jegyzői állás.** Kovács Gyula, volt megyei jegyző Szoboszló város polgármesterré történt választása folytán egyik jegyzői állás megürült. Ez állás a szeptemberi megyei rendes közgyűlésen fog választás utján betölteni.

*** Műkedvelői előadás.** Debreczen város intelligens ifjusága műkedvelői előadásra készül, a mely is a „Csokonai kör” pénztára javára fog rendeztetni. Előadatik a „Próbák háza” műkedvelői zenekar kísérete mellett. Ezt követi „Csokonai megdicsőülése” allegorikus néma képzet. Az előadás után pedig tánc lesz, a Magyar testvérek kíséretével. — Az előadandó darabokból már serényen folynak a próbák, hogy még e hó folyamán színre kerülhessen.

*** Pokorny Herman** altábornagy, mint irtók, f. hó 2-án érkezett volna Debreczenbe vizsgálatot tartani a 39-ik g. ezred zászlóaljá felett. De miután ekkor Vimos főherceg temetésén kellett részt venni, f. hó 13-ikára halasztott el idejűvételét.

*** Egyház.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1894-ik évi aug. hó 10-ik napján d. u. 3 órakor gazdasági ülés tartatik. Tárty: folyó ügyek.

*** Beköltözés az új laktanyába.** Az újonnan épült Pavillon laktanyát tegnap vette át a katonaság. A régi épületekből már holnap, pénteken átköltözik bele a legénység, de a katonai irodák csak október hóban fognak áthelyeztetni. Az őcska épületek átalakítatnak. Az új kaszárnyát az állam 25 évre bérelte ki a várostól. Évente 26—27 ezer forintot fizet az állam bérel a váro nak.

*** Nyiregyháza a Kossuth-szoborra.** Nyiregyháza képviselőtestülete annak idejében 500 forintot szavazott meg a Kossuth-szoborra. A város közönsége csekélylelte az összeget és gyűjtőket küldött úgy a városban, mint a tanyákon. A beszédet iven két-ezeröttszáz forint gyűlt a szoborra.

*** A tiszti létszám szaporítása.** A hadügyminisztérium egész sorozattal hozta a rendelkezéseket, melyekkel a tiszti létszámot, tartalékos tisztek behívásával szándékozik szaporítani. A tiszti kvalifikált önkénteseket jövőre fel fogják szolítani szolgálai évük után, — hogy adják be folyamodásukat, melyben szolgálatuk folytatásának megengedést kérik. Ez esetben a tartalékos tisztek, mint tisztjelöltek szolgálnak egy ideig, de mindjárt megkapják kincstári illetéküket.

*** Kossuth Lajos emlékszóbrára** a pesti hazai takarékpénztáregyesületnél a 76 sz. kimutatás szerint eddig 171.257 frt 83 kr. gyűlt össze.

*** Vizvezeték Nagyváradon.** A nagyvárad vizvezeték építése már annyira előre haladt, hogy rövid idő alatt teljesen elkészül.

*** Befelult az árokba.** Tegnap d. u. 4 és 5 óra között Halász György bősörményi börtönőr Bertalan nevű 12 éves fia a vasut menten, a szoboszlai uton levő Kubikos gödörbe, eddig ki nem derített módon beleesett és bele is fuladt. A közben levő katonák húzták ki, de már akkor halva volt. Holtsétet beszállították a kórházba halottas kamrájába.

*** Kölcseint kölcseinnel.** A múlt év november 4-én Fehér János h. nánási lakos Ormos László házigazdájához illette és ragalmazta. Ormos László ekkor Fehért kiverte az udvarra, de ott elesett a részegember és eltörte a keze kis ujját. Fehér ezért Ormost bapanzsolta, később pedig Ormos Fehert panaszolta be becsületesért. Tegnap volt mind a két ügyben a végvártársas, melyen Fehér Janost 8 napi fogház és 10 frt pénzbüntetésre ítélte a törvényszék, Ormos Lászlót pedig felmentette a vád alól. Ugy a kir. ügyész, mint a vádlott felelebbztek.

*** Nincs többé vasuti szerencsétlenség.** Tamás János állatorvos szerint legalább nem lesz. Tamás a hulláegző kemencze feltalálója egy olyan gépet talált ki, mely a vasuti lokomotivokra alkalmazva minden pillanatban megállítja a vonatot, bármint ütköződjen is gőzereje. A vonat a feltaláló szerint, abban a pillanatban megáll, mikor akarja s nem mint eddig csak több méter meghaladása után. Tamásnak Debreczenben nem valami jól sikerült a hullá egző kemenczéje, mi ebben az utóbbi találmányában is Tamások vagyunk.

*** A mastrozó majom.** A potsdami gárdavászkórnál egy meglehetősen nagy majom eszik kegyelemkenyeret. A szegény állatot gazdája kidobta, mert beteges. A majom a katonákkal együtt a rukszalagoknál, nagyon öszebarátkozott az ezred kutyáival és lovaival, a lovakat pedig egy fa tetejéről szemlélté végig. Nagyon kezes és a katonák rendkívül szeretik.

*** Egy szarka öngyilkossága.** Vilmos Ferenc sas-utcai vendéglősnök van egy szarkája. Ez a szarka legkevésbé sem olyan közönséges szarka mint a többi szarkák. Tegnap nem állotta öngyilkosságát elkövetni. Sok vendég léven a sörsarokban, a csapó a nagy sietségben betörte egy teli sörös hordó tetejét. A hordót addig is míg a munka szünetel, kintették az udvarra, hogy majd később megvizsgálják valami uton-módon. A szarka észre vette a nyitott tetejű sörös hordót s láttára megfogamozott agyában az öngyilkosság eszméje. Belevágta magát a sarga lebe s bizonyára ott vesz, ha Gasparone szerkesztő, mint az állatrédó gylet tagja, saját életének veszélyeztetése mellett ki nem menti. Az életmentő szerkesztőt a jelenlőtek megjelézték.

*** Hamisan esküdt.** A múlt évben Göder Imre azon teljességgel tette, hogy neki Nemes Mihály az udvarát úgy engedte át, hogy arra egy kis lahelyet épített s azt két évig szabadon lakhatja, azonban egy év múlva közbé jött akadályok miatt kikellett neki hurcolkodni, s ekkor Nemes tanuk előtt azt igerte Gödernek, hogy őt kártalanítani fogja, azonban ezt Nemes nem tette s a járásbírósnál meg esküdtö, hogy őt sohasem igerte Gödernek, hogy kártalanítani fogja, ez utóbbit Göder tanukkal igazolni tudta s így tegnap Nemes Mihályt hamis esküeteért hat havi börtönre, és 10 frt pénzbüntetésre, továbbá három évi hivatalvesztésre ítélte a törvényszék; ugy a vádlott, mint a kir. ügyész felelebbztek.

*** Tíz Berger Lévi** új földi bérlo tanyáiban eddig ismeretlen módon, tűz ütött ki és elhamvasztott 1500 kereszt rozsoat. A kár jelentékeny.

*** Jeles tanulók.** Tegnap lőtt ismertették a debreczeni ev. ref. főgymnázium értesítőjét s közöltük volt — bürgyintásul — azon tanulók neveit, ki minden tantárgyból jeles osztályzatot érdemeltek ki. Tervekből, vagy sajtó-hibából azonban kimaradt két olyan tanuló neve, kik szintén jeles osztályzatot nyertek minden tantárgyból. — Az egyik A. Nagy Sándor, az első B. osztály növendéke, ki szorgalmáért könyvjutalomban is részesült, a másik Szilágyi Sándor VI-ik osztályt végzett tanuló, a főgymnázium egyik legszorgalmasabb növendéke. Örömmel tesszük meg ezen helyreigazítást.

*** Kedélyes gimnázium** cím alatt írja a „M—g”: A hajdanánási hatoszály gimnázium már évtizedek óta sira mas körülmények között van s ma már odáig jutott hogy megmentésért fel kell hívniuk a közoktatásügyi miniszter figyelmét. A feartató testület indolenciájára, a tanáknak — a csekély fizetés mellett — folytonos váltakozása, az ebből eredő ferde szakbeszéd s a kis termekben pipázó mellett tartott előadások miatt lehetetlen, hogy a mai kor közepi-kolái között jelen szervezetben továbbra is helyet foglalhasson. Pedig oly népes, városban okvetlenül szükséges egy rendes középiskola. A 6 osztályu gimnáziumnak — mint levelezők írja — 3, mond három ugynevezett tanítója volt

800 frt fizetéssel, kik egészen a nyolcezavas éveig egyenkint két-két osztályt boldogítottak encziklopédikus ismereteikkel. Az 1883-iki törvény okleveles embereket kíván, de hol akad okleveles ember ily csekély fizetésre? E fogadtak tehát végzett tanárjelölteket s leti hat tanító, akik minden vizsga nélkül 10—12 évig is tanítottak. Így tartott egész 1891-ig. Ekkor végre a miniszter erélyesen reájuk irt, kijelentvén, hogyha eddigi helyettes tanaraikat el nem bocsátják s a fizetést az állammal egyenlő téve, okleveles tanárokat nem választanak, az intézetet bezárja; egyszersmind az V. és VI. osztály nyilvánossági jogát megtagadta. Az 1891/2 tanévre tehát ezer forint fizetéssel öt tanszékre kihirdették a pályázatot, melynek lett is eredménye: mert négy okleveles és egy szakalpvizsgázott tanárt választhattak meg.

Szep hivatás várt reájuk: megmenteni s felvirágoztatni az elzüllesnek indult intézetet. Egy szebb jövő elé nézett az iskola. Derek tanarai mindent elkövettek, hogy az iskola szellemet a középiskolai magaslaira emeljék. Elismerésben is részesültek mind az egyházi, mind a kir. főigazgatók részéről. A miniszter is megadta az V. és VI. oszt. nyilvánossági jogát egy évre. S mi apák örültünk, hogy nem kell fiainkat más intézetbe vinni vizsgálni. De a közönség egy része a „jött-menekel” idegeneknek tekintette, a nagy fizetést szemökre hanyta, folytonos sugás-bugas, szemrehányás gúny lett osztályrészők. Az egyéni önzert mashová vitte őket. Mar a múlt 1893. év végén három derek tanár távozott el, kik helyébe három helyettes választottak s a régi állapot kezdtek visszatérni. Hiába hivatkoztak a jobbik az állami és a zsinati törvényekre, melyek 1400 frt legkevesebb fizetést alapítanak meg, hiába érkezett több miniszteri leirat, melyekben kijelenti a miniszter, hogy a helyettes tanárok között kettőt nem tül s helyöket azonnal még év közben másokkal kell betölteni. Ebből sem lett semmi. Elérkezett végre az év vége. Három h. tanárnak mennie kellett, kettőnek a miniszter s az elnök óhajára, mert hát az is megtörténhetik, hogy a miniszter által kifogásoltat, újbol megválasztják a nem kifogásolt helyere, de elment eddig egy negyedik is, még pedig okleveles, az ötödik meg épen menőben van. Így az intézetnek jelenleg összesen két tanára van, ezek is menőfőben. Végre 1200 frt fizetésre mégis csak pályázatot hirdettek a négy tanszékre. A pályázat majusban lejárt. A hét pályázó közül az oklevelesek sem kellettek. Újbol kihirdették a pályázatot s fölirtak a miniszterhez is, hogy ajánljon alkalmas embereket. — A hét ajánlott közül erre csak egy adta be a kérvényt: Nemes Dönes dr. okleveles tanár s gimn. igazgató. A többi pályázó közt is volt okleveles, szakvizsgázott s több most végzett alapvizsgázott. Ezek közül egyedül egy helyettes választottak meg a minisztertől kert s ajánlott okleveles szemben, a többi nem kellett, s így most haromször van hirdetve a pályázat. Csodálatos, hogy ily eljárás után akadnak még okleveles pályázók! A miniszteriumban többé-kevésbbé ösmeretekes ezen állapotok; mert évenkint több leirat érkezik; de nincs senki, aki ezeknek érvényt szerezzen — mert püspökre, miniszterre, főigazgatóra édes keveset adnak s így maradnak a régi állapotok.

*** Időjárás.** A légnomás északon a kesony és ott két minimumot mutat; a délnyugoti maximum határozottabban ismerhető fel. Egyébként a légnomás eloszlása szabálytalan.

Az idő Északi Európában esős volt; sürrü esőzést jelentenek az Alpessz vidékérol, zivatros esőket pedig Nemetszorgból. A hőmérséklet eloszlása nagyjában változatlan.

Hazánkban az idő derült, száraz és meleg volt; a hőmérséklet növekedik, a szelek gyengéek.

Részben fe hős, meleg, zivatarra hajló idő várható, helyenint esővel.

Különfélék.
A legdrágább fémek. Ma a legdrágább fémek a gallium és a germanium. A galliumot Lecq de Boihaudrand fedezte föl 1875-ben egy horgany-vegyületben. Színe kékesfehér, olvadva ezüstfehér és igen nehéz tisztán előállítani. A germaniumot Winkler C. fedezte föl 1887-ben a Freiberg melletti Himmelfürst-bánya egyik ásványkővében. Színe szürkésfehér. Mindkét fémest csak igen csekély mennyiségben lehetett előállítani s az előállítás költségeihez képest egy kgr. gallium 600.000 koronába, egy kilogramm germanium pedig 180.000-be került. Egy időben a beryllium is szörnyű drága volt. Egy kgr. 32.000 koronába került, — ma azonban 800 korona az ára, vagyis az előbbi ár egynegyedére részére esett le. A pallium kgrmja 6.000 korona, az iridium 3.000. — Az o-nium 1874-ben 3.600, de már 1884-ben csak 3.000 koronába került, a mi a tiszta arany mai árának felel meg.

Egy baba bajai. Különös helyzetbe jutott egy rózsás arcú pólvas baba-leányka, akinek egyeb bűne sincs szegényke, mint hogy megszületett. Ez pedig úgy történt, hogy Berta Sándor ó-moraviczai tekintélyes református polgar törvényesen elvált az első feleségéről s egy katolikus hajadont jegyzett el, a kit a katolikus templomban akart oltár elé

vezetni. De bizony csak az akaratnál kellett maradnia, mert a katolikus pap sem kihirdetni, sem összeesküdni nem akarta. Ily körülmények között az új párnak b. ketté érnie a református lelkész áldásával. Be is érték vele s esztendőre megszületett a fentebb már említett baba, akit a történetek után a református pappal akartak megkereszteltetni. A tiszteletes ur azonban kijelentette, hogy az anya katolikus lévén, a kis baba is a katolikus anyaszentegyház kebelébe tartozik s nem követ el keresztelését. Elvitték tehát a babát a katolikus paphoz, aki kész volt a kicsit megkeresztelni, de kijelentette, hogy a babát törvénytelennek írja be az anyakönyvbe, mert az apa és anya házasságát nem ismerheti el törvényesnek. A baba ilyen körülmények között még máig sincs megkeresztelve s a maga pogány állapotában eleven bizonyítéka a polgári házasság szükségességének.

Tintacseppek.

(Saison apróság.)

A holt saison még folyton tart. A lefüggönyözött ablakokra mintha rá volna írva: Ezek Tátrafüreden, azok Bártfan, mások Ostendében nyaralnak.

Mi pedig itt fővünk a kihalt városban. A kenyér-szerzés nehéz munkája köt a kihalt városához, robot munka hajt egyik porcos utcáról a másikra.

A hivatalokban, — bár a hivatalfőnökök nyaralnak, — folyik a munka. Az itthon rekedt kis hivatalnokok kettőzött erővel gyürik a munkát, dolgoznak azok helyett is, a kik tavol vidéken, vadregényes tájakon üdülnék, szórakoznak.

A szegény emberek furdözése legfeljebb is abban áll, hogy hivatal, munka után meglátogatják a „Margit-fürdőt” vagy a nagyerdőt.

Hanem persze ez a furdözés meg sem közelítheti a másikat, a tündér szép tajakon való nyaralást.

Hogy mégis úgy tekintse a szegény garasos ember, aboz nagy fantázia kell.

Legjobb is olyan, mint annak van, a ki a Szikszay fele uszodában uszva, egy galamb tollat dug a füle mellé s azt gondolja, hogy ó h a t t y u.

Az uszodáról jut eszünkbe, hogy mi itthon maradtok leginkább azért nem tölthetjük az időt sem Tátrafüreden, sem Bártfan, sem másutt, mert felünk tölle, hogy ha odahúzódunk volna nyaralni, majd a télen kellene uszni — nyakig adósságban.

A rendőrség sem szolgáltát elég anyagot a lapok újdonsági rovatainak számára.

Az olvasó közönség panaszodik, hogy üresek a hírlapok. A gőzmalom égése óta alig akadt valamire való újdonság.

Ez is azt bizonyítja, hogy az élethez feltétlenül megkívántatik első sorban s más egyebek között a tüz.

A mi poros városunkban senk sem lesz élet őszig.

Majd csak akkor fog megelénkülni a kihalt Debreczen, ha visszatérnek a fürdőkről, nyaraló helyekről szép asszonyaink, szép leányaink, a kiknek szemében, szívében lesz azután tüz.

Az is igaz, hogy ez a tűz nem annyira a város közbiztonságát fogja veszélyeztetni, mint inkább a férfi szíveket.

Szatyi.

Közgazdaság.

Oroszország gabonaforgalma és kereskedelme. A szent-pétersvári főkonzul írja: A gabonakereskedelem helye az orosz hivatalos pénzügyi közlöny szerint, újabb időben javulni látszik; az árak némi emelkedést mutatnak s ennek az oka nemcsak a piacok viszonyában rejlik, hanem abban is, hogy a vetések fejlődésére az időjárás kedvezőlenre fordult. A sokféle tartósan mutakozott esőzések következtében az utak annyira megromlottak, hogy a főbb gabonapiacokra csak gyenge hozatalok érkezhettek s az eladók már csak azért is tartózkodóbb álláspontot foglalnak el, mivel az ideai aratás megkésésétől tartanak s ez élenkülös kereslet mellett, mindjárt emelkedő árrányzatban nyilatkozik. A hivatalos pénzügyi közlöny most azt tanácsolja az eladóknak, hogy tartózkodó álláspontjukat elhagyva, a pillanatnyi költségű árvizszoonyokat fordítsák hasznukra s készleteiken az új aratásig adjanak tul. Az orosz belföldi piacokon legel-inkább a rozs-és rozslisztkereslet s e terményekben jelentékeny forgalom is fejlődött ki Bazában az üzleti viszonyok még mindig kevésbé kielégítőek, a zabot illetőleg pedig, a belföldrol és Németország részéről lenne ugyan kereslet, csakhogy e terményből többnyire jobb és száraz minőséget kívánnak, ilyen pedig nem sok all rendelkezésre. A kivitel főleg a déli kikötőkből emelkedik. A konzul mindezek ellenére is az orosz gabonakereskedelem helyzetét még mindig válságosnak tartja; szerinte Oroszország bensejében óriás gabonakészletek vannak felhalmozva s az árak fuolagos emelkedését leszámítva, állandó esőkkenést tüntetnek fel.

